

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: VI/2

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 16

Název: Platební karty

Jméno autora: Ing. Miroslava Špičáková

Předmět: EKONOMIE

Jazyk: čeština

Klíčová slova: platební karta, držitel karty, datum platnosti karty, magnetický proužek - čip, PIN kód, podpis majitele karty, CVV/CVC kód, bankomat, výběr z bankomatu, debetní a kreditní karta

Cílová skupina: studenti středních škol

Stupeň a typ vzdělání: odborné vzdělání

Očekávaný výstup: Student je nucen zamyslet se nad výhodami a riziky využívání platebních karet. Umí přiblížit a popsat výběr z bankomatu, zná rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou.

Metodický list/anotace

Žáci se seznámí s tím, k čemu platební karty slouží, budou umět vyjmenovat a popsat, co je na platební kartě uvedeno, vysvětlí, jak fungují bankomaty a jak s nimi zacházet. Získají znalosti o bezpečném placení a výběru peněz pomocí platební karty, zamyslí se nad možnostmi zneužití platebních karet. V hodině je možné využít pracovní list, který je součástí materiálu. Vyučující může během hodiny pracovat i s dalšími klíčovými slovy či využít jen některá cvičení z pracovního listu. Žáci vysvětlí jaký je význam uvedených údajů na platební kartě.

Učitel seznámí žáky se způsoby plateb. V této hodině se zaměří více na operace pomocí platební karty. Jednou z možností, jak platit například v obchodě je: použít platební kartu. Tuto možnost žáci určitě znají, ale při následující aktivitě se podrobněji seznámí s kartou jako takovou, s údaji na ní uvedenými a s jejich důležitostí.

Zpracováno: 10.12.2012

PLATEBNÍ KARTY

Platební karty se v Česku začaly vydávat před více než deseti lety. Platební karty se postupně staly nedílnou součástí našeho života a u většiny běžných účtů je jich vydání téměř povinnou součástí. Ne všechny platební karty jsou stejné, a tak je při výběru důležité vědět, jaké druhy platebních karet existují. Platební karty se dělí především na debetní karty a kreditní karty.

1. Debetní, kreditní, charge či úvěrová?

Prvním základním způsobem rozlišení platebních karet je tzv. způsob zúčtování, neboli cesta banky k penězům, které jste kartou utratili.

Debetní karty (debit cards) jsou pevně svázány s běžným účtem. Jejich použitím, ať jde o platbu u obchodníka anebo výběr z bankomatu, čerpáte své peníze uložené na bankovním kontu. Poté, co jste kartou provedli nějakou transakci, odečte banka příslušnou sumu z vašeho účtu. U elektronických karet trvá zúčtování maximálně několik dní, u embosovaných i více jak týden.

Kreditní karty (credit cards) znamenají nákup na úvěr. Karta není napojena na váš běžný účet, ale na účet úvěrový. Každá transakce s kartou znamená čerpání úvěru od banky. Ten pak musíte v dohodnutém termínu splatit. Na rozdíl od debetních karet je při vydání kreditní karty zjišťována způsobilost klienta splatit budoucí úvěr (tzv. credit scoring). Při tomto posouzení se jako jeden z hlavních ukazatelů bere čistý měsíční příjem žadatele. Více informací o kreditních kartách najdete v samostatné sekci.

Charge karty (charge cards) fungují obdobně jako karty kreditní s tím rozdílem, že vám banka na konci měsíce sestaví vyúčtování všech transakcí kartou. Vy pak musíte celý dluh jednorázově splatit v dohodnutém termínu, zpravidla do konce následujícího měsíce. Z čerpané částky vám není účtován žádný úrok. Více informací o charge kartách najdete v samostatné sekci.

Nákupní úvěrové karty jsou vlastně kreditními kartami vydávanými nebankovními institucemi. Od svých bankovních sester se liší hlavně v ceně karty, výši úročení a omezené použitelnosti. Patří sem OK karta, YES karta a Aura karta. Více informací o nákupních úvěrových kartách najdete v samostatné sekci.

2. Elektronická či embosovaná

Elektronické karty jsou nejrozšířenějším typem karet u nás. Do této skupiny patří karty VISA Electron či Maestro. Jsou použitelné pouze pro transakce, které jsou online ověřeny v kartovém centru, tedy pro výběry z bankomatů a platby u obchodníků disponujících elektronickým platebním terminálem. Výhodou tohoto typu karet je nízká cena (zpravidla do 300 korun ročně), nízké poplatky za blokaci ztracené či odcizené karty a téměř nulová možnost zneužití zablokované karty.

Základní nevýhodou je pak jejich omezená použitelnost - například v České republice s nimi zaplatíte pouze u poloviny obchodníků přijímajících karty.

Embosované karty poznáte podle toho, že mají veškeré údaje (číslo karty, majitel, platnost apod.) plasticky vyraženy. To umožňuje jejich použití i u obchodníků, kteří nemají elektronický terminál, ale pouze tzv. žehličku (imprinter). Platba probíhá tak, že obchodník vloží kartu do imprinteru a otiskne veškeré údaje z karty na účet, který pak zákazník podepíše. Každý obchod má nastaven tzv. floor limit, neboli výši útraty, kterou mohou jeho zákazníci provést kartou bez nutnosti platbu ověřit telefonem. Platby nad tento limit musí obchodník telefonicky ověřit. Embosované karty jsou lze použít na více místech než karty elektronické. Daní za tuto výhodu je ale vyšší cena za vydání, vedení či blokaci (resp. stoplistaci) karty a jistá možnost zneužití karty i po nahlášení její ztráty či odcizení.

TIP: Nejvíce doporučovanou variantou je mít ke svému běžnému účtu elektronickou kartu, která bývá často vydávána pro první rok zdarma, a dále si pořídit embosovanou kreditní kartu pro větší nákupy či platby v obchodech disponujících jen mechanickou čtečkou. (1)

Údaje uvedené na platební kartě:

JMÉNO – ukazuje, kdo je držitelem karty.

PLATNÁ OD/DO – ukazuje, od/do kdy lze touto kartou platit.

JMÉNO KARETNÍ ASOCIACE – karty se vydávají pod hlavičkou karetních asociací. U nás je to například Visa, MasterCard, American Express a Diners Club.

MAGNETICKÝ PROUŽEK – nosič dat, ve kterém jsou nahraná data (kdo je majitel karty, jaký je PIN atd.). Bývá černý nebo stříbrný.

ČIP – plní stejnou funkci jako magnetický proužek, je lépe zabezpečen proti zneužití a je výrobně dražší (není na všech kartách).

PODPIS MAJITELE – slouží k tomu, aby obsluha mohla zjistit, zda účet podepsal opravdový majitel karty. Podpis toho, kdo platí, se musí shodovat s podpisem na kartě.

CVV/CVC KÓD – kód, který se používá především při platbách po internetu jako další kontrola, zda ten, kdo platí, má opravdu v ruce kartu a ne jen kopii její přední strany.

VÝBĚR HOTOVOSTI Z BANKOMATU:

1. Rozhlédněte se kolem sebe, jestli nestojí někdo příliš blízko.
2. Prohlédněte si bankomat, jestli není klávesnice špinavá nebo mastná.
3. Vsuňte platební kartu.
4. Zvolte jazyk.
5. Zadejte PIN.
6. Zvolte výběr hotovosti.
7. Zvolte částku, kterou chcete vybrat.
8. Pokud chcete vybrat jinou částku, zadejte Vámi požadovanou částku.
9. Zvolte, zda chcete vytisknout potvrzení o výběru hotovosti.
10. Vyndejte platební kartu.
11. Vezměte si z bankomatu peníze a potvrzení o výběru.
12. Uložte si peníze na bezpečné místo.(2)

Zdroj:

- 1 <http://www.penize.cz/80265-platebni-karty-a-jejich-druhy>
- 2 <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/10117/platit-je-hracka-kdyz-vime-jak-na-to-.html/>

Pracovní list pro žáky

POJMENUJTE A POPIŠTE ČÁSTI PLATEBNÍ KARTY, K ČEMU SLOUŽÍ CVV/CVC KÓD:

SEŘAĎTE OPERACE PŘI VÝBĚRU HOTOVOSTI Z BANKOMATU TAK, JAK BY MELY JÍT SPRÁVNĚ ZA SEBOU:

Prohlédnete si bankomat, jestli není klávesnice špinavá nebo mastná!	Zvolte, zda chcete vytisknout potvrzení o výberu hotovosti!
Vezmete si z bankomatu peníze a potvrzení o výberu!	Zvolte částku, kterou chcete vybrat!
Rozhlédnete se kolem sebe, jestli nestojí někdo příliš blízko!	Pokud chcete vybrat jinou částku, zadejte Vámi požadovanou částku!
Dejte si peníze i kartu na bezpečné místo!	Zvolte výber hotovosti!
Vyndejte platební kartu!	Vsunte platební kartu!
Zvolte jazyk!	Zadejte PIN!

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI DEBETNÍ A KREDITNÍ KARTOU: